

13 Απριλίου 1204, η άλωση της Πόλεως από τους Σταυροφόρους.

Ευάγγελος Μαυρογόνατος

Η συμπεριφορά των χριστιανών κατακτητών στα 1204, ήταν πολύ χειρότερη από εκείνη των Τούρκων το 1453.

29^η Μαΐου 1453 η Πόλη πέφτει στα χέρια των Οθωμανών, είναι μια ημέρα πένθους για τον Ελληνισμό.

Όμως άλλη μια τόσο αποφράς ημέρα είναι για το Γένος μας και η 13η Απριλίου, διότι κατ' αυτήν έπεσε η Πόλη το 1204 στους Φράγκους.

Το δεύτερο γεγονός δεν υστερεί καθόλου σε σημασία και συνέπειες έναντι τού πρώτου.

Αξίζει όμως μέσα στα περιορισμένα όρια ενός άρθρου, να φέρουμε στην μνήμη μας, αυτές τις τραγικές στιγμές.

Εικόνα 1 Πάπας Ιννοκέντιος Γ΄

Πέρασαν λοιπόν 818 χρόνια από εκείνη την 13η Απριλίου του 1204, όταν οι Φράγκοι και Φλαμανδοί στην πλειονότητά τους, αλλά και Γερμανοί, Λομβαρδοί, Τοσκάνοι και φυσικά Βενετοί, που αποτελούσαν το σώμα της Δ΄ Σταυροφορίας, κατελάμβαναν και λεηλατούσαν την Κωνσταντινούπολη, στο όνομα του Πάπα Ιννοκέντιου Γ΄ και σε παρέκκλιση της πορείας προς τους Αγίους Τόπους, επωφελούμενοι από τις εσωτερικές διαμάχες και τις δυναστικές έριδες στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Η Δ΄ Σταυροφορία υπήρξε καταλυτική για την μετέπειτα εξέλιξη της ιστορίας αλλά πέρα από τις πολιτικές συνέπειές της, που θα μετρούνται για αιώνες, οι πολιτιστικές

εξακολουθούν να υφίστανται μέχρι και σήμερα, εδραιωμένες προ πολλού από το δίκαιο του κατακτητή.

«Η Κωνσταντινούπολη άδειασε από κάθε πλούτο δημόσιο, ιδιωτικό και εκκλησιαστικό».

«...Έβλεπε κανείς όχι μόνο τις ιερές εικόνες του Χριστού να θραύονται με αξίνες και να ρίχνονται στη φωτιά, αλλά και τα σεπτά και πανάγια σκεύη να αρπάζονται με θράσος από τους ναούς, να ρίχνονται στη φωτιά και να παρέχονται στα εχθρικά στρατεύματα ως απλούς άργυρος και χρυσός».

Εικόνα 2 Νικήτας Χωνιάτης

λαφυραγωγούς.

Αλλά και για εκείνα - ιερά λείψανα και θρησκευτικοί θησαυροί, καθώς και έργα τέχνης - τα οποία μετά την διανομή της λείας έφθασαν στην Βενετία, στη Γαλλία, στη Γερμανία. Στη συνέχεια, άρχισε η λεηλασία της πόλης.

Το αυτοκρατορικό θησαυροφυλάκιο και ναύσταθμος τέθηκαν υπό φρούρηση, αλλά με εξαίρεση αυτά τα δύο, οι στρατιώτες και οι ναύτες είχαν το δικαίωμα να λαφυραγωγήσουν ότι ήθελαν χωρίς διάκριση.

Ποτέ στην Ευρώπη δεν είχε πραγματοποιηθεί μια τόσο συστηματική και ανελέητη λεηλασία.

Ποτέ ο στρατός ενός χριστιανικού κράτους δεν είχε λεηλατήσει μια πόλη με τόσο βάρβαρο τρόπο, όσο εκείνος με τον οποίο λεηλάτησαν την Πόλη εκείνοι οι στρατιώτες του Χριστού, που είχαν ορκιστεί να παραμείνουν αγνοί, είχαν υποσχεθεί ενώπιον του Θεού να μη χύσουν χριστιανικό αίμα και έφεραν πάνω τους το έμβλημα του Πρίγκιπα της Ειρήνης.

Περιγράφοντας τα εγκλήματα που διέπραξαν οι Σταυροφόροι, ο Χωνιάτης γράφει με οργή.

«Πήρατε το σταυρό και ορκιστήκατε πάνω σ' αυτόν και στα ιερά ευαγγέλια, ότι θα περνούσατε από την επικράτεια των χριστιανών χωρίς να χύσετε αίμα και χωρίς να

στραφείτε προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά. Μας είπατε ότι είχατε πάρει τα όπλα μόνο εναντίον των Σαρακηνών και θα πνίγατε μόνο εκείνους στο αίμα τους. Υποσχεθήκατε να παραμείνετε αγνοί ενόσω φέρατε το σταυρό, όπως άρμοζε σε στρατιώτες που υπηρετούν τη σημαία του Χριστού. Αντί να υπερασπιστείτε τον τάφο του, βιαιοπραγήσατε σε βάρος των πιστών που είναι μέλη του. Φερθήκατε στους χριστιανούς χειρότερα απ' ότι οι Άραβες φέρονται στους Λατίνους, γιατί οι τελευταίοι σέβονται τουλάχιστον τις γυναίκες».

Η λαγνεία των στρατιωτών δεν φείσθηκε ούτε των κοριτσιών ούτε των αφιερωμένων στο Θεό παρθένων.

Η βία και η ακολασία ήταν παρούσες παντού. Οι κραυγές, οι θρήνοι και τα βογκητά των θυμάτων αντηχούσαν σε ολόκληρη την πόλη και παντού η λεηλασία ήταν απεριόριστη και η λαγνεία αχαλίνωτη.

Αυτοί οι ευσεβείς ληστές, ενεργούσαν σαν να είχαν άδεια να διαπράξουν οποιοδήποτε έγκλημα.

Κράδαιναν τα ξίφη τους και λεηλατούσαν κατοικίες κι εκκλησίες.

Η θρησκεία των ηττημένων υφίστατο κάθε είδους προσβολή. Οι μοναχοί και οι ιερωμένοι υπέστησαν προσβλητική μεταχείριση.

Οι Σταυροφόροι τοποθετούσαν τα άμφια των ιερέων στις ράχες των αλόγων τους. Οι εικόνες αποσπώταν ανελέητα από τα πλαίσιά τους ή θρυμματίζονταν.

Οι στρατιώτες βεβήλωσαν το μέγιστο ναό της Χριστιανοσύνης. Μια πόρνη κάθισε στην πατριαρχική καθέδρα και χόρευε και τραγουδούσε ένα άσεμνο τραγούδι προς τέρψη των στρατιωτών.

Η λεηλασία του ίδιου ναού το 1453 εκ μέρους του Μωάμεθ Β', δεν ήταν τόσο εκτεταμένη όσο εκείνη εκ μέρους των Σταυροφόρων του Πάπα το 1204.

«...η συμπεριφορά των χριστιανών κατακτητών στα 1204, ήταν πολύ χειρότερη από εκείνη των Τούρκων το 1453. Οι δυτικοί κατακτητές μισούσαν περισσότερο τους υποτιθέμενους της αυτής πίστης χριστιανούς αδελφούς τους, από όσο οι Μουσουλμάνοι δύο αιώνες μετά...», γράφει στο βιβλίο του "Η μεγάλη προδοσία Λονδίνο 1966", ο Βρετανός ιστορικός και συγγραφέας Μπράντφορντ.

Τελικώς, η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους της Δ' Σταυροφορίας, στις 13 Απριλίου 1204, αποτέλεσε καμπή για την ιστορία του βυζαντινού κράτους και αρχή διάλυσης της βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Η συγνώμη του Πάπα

Μετά από τόσους αιώνες οι Έλληνες διατηρούν με πικρία στη μνήμη τους την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους.

Κατά την επίσκεψη, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της Δημοκρατίας Κων. Στεφανόπουλου, του Πάπα Ιωάννου Παύλου Β' στην Αθήνα ο μακαριστός

Εικόνα 3 Κων. Στεφανόπουλος

Εικόνα 4 Πάπας Ιωάννης Παύλος Β'

Εικόνα 5 Ο Μακαριστός Χριστόδουλος

Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος του έθεσε ενώπιον της παγκόσμιας κοινής γνώμης και για πρώτη φορά από Ορθόδοξο Χριστιανό Προκαθήμενο την «αφιλάδελο» συμπεριφορά της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας (Δ' Σταυροφορία, Φραγκοκρατία, Ουνία) προς τους Έλληνες Ορθοδόξους και του επισήμανε ότι γι' αυτήν η Ρώμη ουδέποτε ζήτησε συγγνώμη.

Στην απάντησή του προς τον Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο ο Πάπας είπε:

*«Για όλες τις παρελθούσες και παρούσες περιστάσεις όπου τα τέκνα της Καθολικής Εκκλησίας αμάρτησαν με πράξεις και παραλείψεις κατά των Ορθοδόξων αδελφών τους, ο Κύριος ας μας χορηγήσει τη συγχώρηση, που του ζητούμε... Αναλογίζομαι τη δραματική άλωση της αυτοκρατορικής πόλεως της Κωνσταντινουπόλεως, η οποία από τόσο μακρούς χρόνους ήταν ο προμαχώνας τη Χριστιανοσύνης στην Ανατολή. Είναι τραγικό ότι οι επιδρομείς, ξεκινώντας για να εξασφαλίσουν την ελεύθερη πρόσβαση των χριστιανών στους Αγίους Τόπους, εστράφησαν κατά των αδελφών τους εν τη πίστει. Το γεγονός ότι χριστιανοί λατίνοι συμμετείχαν σ' αυτό προκαλεί στους καθολικούς βαθιά θλίψη».*¹

¹ Οι δύο ομιλίες είναι ιστορικές και αποσπάσματά τους περιέχονται σε διάφορες γλώσσες στην Wikipedia και στο λήμμα « Η άλωση της Κωνσταντινούπολης (1204)».